

INSTITUTUM OPERIS.

ET SUMMA.

Scriptorum in Jurisprudencia greges, atque dissidia, adeo rem quamlibet faciem & expeditam obruunt, & abscondant, ut per mihi mirum videri non possit, si Ecclesiarum, quam vocant, immunitas, tot Pontificum decretis, statutisque legibus clara, Doctorum adversis opinionibus atque sententiis mirum quantum distracta, ac dilaniata, vix speciem referat sui; sitque saepius in causa, ut inter Ecclesiasticos, & Laicos Magistratus, multae & magnae, immo vero inexplicabiles contentiones oriantur. Quam ob rem frequenter in mentem venit quam recte, & ex usu publico faceret is qui rem tanti ponderis ac momenti, disputationibus quae veritatem huc illuc trahere solent omittis, sine spe, & ambitione, graviter, & accurate tractaret. Sed quo magis id optabam fieri, eo quoque impensius a scriptione abhorrebat animus. Modo vero, cum tuas accepi litteras, Praesul sanctissime, quibus me diu repugnantem, & invitum ad scribendum hac de re, summa qua polles auctoritate compellis potius, quam invitas, & allicis; tuo quidem imperio, prout maxime decet, obtemperare decrevi; sed brevi, certaquo methodo, ut

1. Quid leges Principum,
 2. Quid Ecclesiastica jura statuant primo videamus:
 3. Rationes deinde, e quibus tot Scriptorum opiniones inter se repugnantes originem traxerunt, afferamus in medium; ut demum.
 4. Quid in judiciis, & praxi omnino statuendum sit
- ad quolibet cognosci possit; nec valeant in posterum nonnulli edipondio Jurisconsulti, aut verius, numeris omnibus absoluti assentatores, tam praecelere imponere, & solum facere judicantibus.

C A P. I.

De Principum legibus, Ecclesiasticisque constitutionibus.

T Otis quingentis annis post Christum Jesum natum, nullus est Ecclesiasticus Canon, qui de hac immunitate decernat. Imperatorum tantummodo legibus statuitur; quarum sex a Justiniano in Juris Civilis corpus relatae sunt. Harum primam Arcadius & Honorius, Augusti, anno post Christum natum CCCXCVII. statuerunt, (a) *Judeos, qui reatu aliquo, vel debitis fatigati, simulant se Christiana legi velle conjugi, ut, ad Ecclesias confugientes, evitare possint crimina, vel pondera debitorum, arceri debere; nec ante suscipi quam debita universa reddiderint, vel fuerint, innocentia demonstrata, purgati.*

Post hanc legem idem Honorius cum Theodosio anno CDXIV. generatim sanxit, (b) *Nemini licere ad sacrosanctas Ecclesias confugientes abducere,*

(a) *Judei. C. de iis, qui ad Eccles.*

(b) *Eod. l. Fidelis.*